

Vaša štamparija. Vaš partner.

**Vodič kroz
pripremu za
štampanje**

• Mi želimo savršenu štampu vaših ideja.....	3
• Malo o bojama.....	4
• Pametno korišćenje CMYK	5
• Izbegavanje preslikavanja boja.....	6
• Izvlačenje maksimuma iz crne	7
• Rad sa fotografijama	8
• Rad sa tekstom.....	10
• Stvari koje treba izbegavati	11
• Podešavanje formata	12
• Uobičajene veličine formata.....	13
• Izrada knjiga i brošura	14
• Formati fajlova koje primamo	15
• gridDistillerAssistant	16
• Pravljenje PDFa iz Adobe Illustratora.....	17
• Pravljenje PDFa iz Adobe InDesigna	21
• Pravljenje PDFa iz CorelDRAWa	25
• Pravljenje PDFa iz Photoshopa	27

Mi želimo istu stvar koju i vi. Želimo da se vaši grafički fajlovi savršeno odštampaju bez ikakvih poteškoća i da izgledaju onako kako ste ih i zamislili.

Čak i ako ste profesionalac koji često priprema fajlove za štampu, pročitajte ovaj vodič. Moguće je da se naš proces štampe razlikuje od onoga na šta ste navikli.

Priprema fajla za štampu i nije tako jednostavna stvar i ako niste bili u prilici da to radite ikada ranije potrebno je obratiti pažnju na mnogo stvari. Ukoliko pročitate ovaj vodič pre nego što počnete sa dizajnom, vaš finalan fajl će se odštampati glatko. Slobodno nas pozovite pre nego što krenete da radite na nečemu obimnijem i komplikovanijem – uštedećete vreme a i nama će biti lakše da to reprodukujemo.

Još jednom, pročitajte ovaj vodič u celosti, pre nego što počnete da radite ili nas nazovete. Na ovaj način neće biti neprijatnih zadržavanja i kašnjenja.

Vaš kompjuter, skener, digitalni fotoaparati i monitor čuvaju i prikazuju slike kombinacijom tri osnovne boje: crvene (Red), zelene (Green) i plave (Blue) – takozvani RGB model.

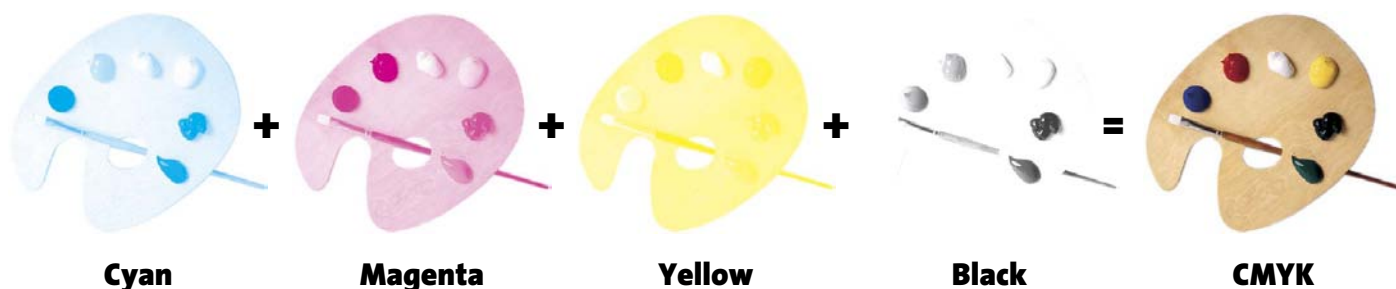
Međutim štamparska tehnologija koristi četiri procesne boje za reprodukciju tih istih slika - svetlo plavu (Cyan), purpurnu (Magenta), žutu (Yellow) i crnu (Black) – takozvani CMYK model. Stoga, u nekom stadijumu vaše produkcije potrebno je izvršiti konverziju slika iz RGB u CMYK model.

Konverzije iz RGB u CMYK se obično najjednostavnije odrade u nekom od programskih paketa kao što su Adobe Photoshop ili Corel PHOTO-PAINT. Ukoliko vi ne odradite ovu konverziju sami, u procesu štampe ona će se izvršiti automatski, ali rezultati će onda biti nepredvidivi i, kako je iskustvo pokazalo, obično pogrešni.

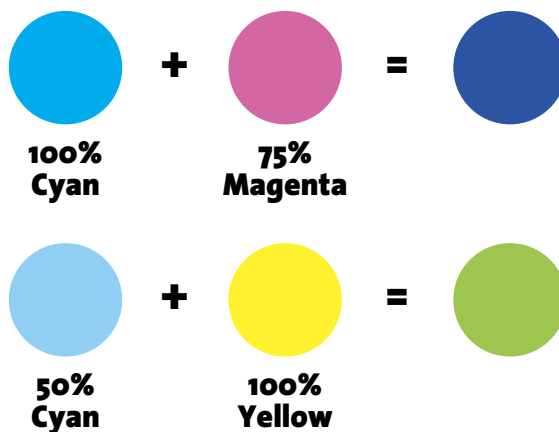
Još jedna od stvari na koje treba obratiti pažnju pri odabiru boja jeste odabir i korišćenje tzv. spot boja. Spot boje se mešaju i prave poput farbi i štampaju se posebno. S obzirom da mi isključivo štampamo iz četiri procesne boje, sve spot boje se moraju konvertovati u svoj CMYK ekvivalent pre nego što nam pošaljete fajl. Ukoliko ne izvršite ovaj proces konverzije pre štampe može se desiti da se neki objekat ne pojavi na vašem finalnom otisku.

Vaš fajl možete proveriti pregledanjem takozvanih separacija procesnih boja, tj. ukoliko se pojavi još neka dodatna separacija pored četiri procesne to je dobar pokazatelj da konverzija nije izvršena pravilno.

Neke RGB i spot boje nemaju svoj direktan CMYK ekvivalent, tj. nalaze se izvan CMYK skale ili gamuta. Ukoliko ste izabrali boju izvan CMYK gamuta, vaš softver će obično izabrati najpribližniju CMYK boju, koja se može dosta razlikovati od vaše prvobitne ideje. Ovo je nešto sa čime se svi dizajneri nose, tako da je za najbolje rezultate potrebno koristiti osnovne palete boja i eventualno neke procesne kolor karte.

Najbolje reprodukcije boja ćete dobiti iz kombinacije jedne ili dve procesne boje, npr. mešavina magente i cyana i sl.

Kada koristite svetlije nijanse, izbegavajte boje koje koriste manje od 10% bilo koje procesne boje pošto one u štampi izgledaju mnogo svetlije nego što se to čini na ekranu monitora i rezultat vas može razočarati. Za najbolje rezultate koristite boje koje sadrže između 10 i 30% neke procesne boje.

Ukoliko ste u mogućnosti koristite boje iz neke procesne kolor karte. Boje iz ovih kolor karti će vam dati najbližu aproksimaciju toga kako će vaša boja izgledati u štampi.

Izbegavajte i korišćenje iste boje na većoj površini – varijacije nanosa boje u ovakvoj situaciji se mnogo lakše uočavaju. Ukoliko želite neku pozadinu koristite teksture ili pozadinske slike. Takođe detaljne ukrasne šare (vinjete) i gradijente nijansi (ferlaufe) je najbolje izbegavati – u štampi imaju tendenciju da ispadnu jako loše.

Za neutralnu sivu boju koristite samo nijanse crne (BlacK), na primer 30%K. Izbegavajte korišćenje tzv. kolorne sive (iz CMY komponenti), jer ako neka boja ima veći nanos na tabaku, nijansa sive boje će vući na nju. Ako želite da vaša siva nijansa naginje ka nekoj boji dodajte desetak procenata te boje, npr. za plavičastu sivu 10%C 40%K.

Napomena oko probnih otisaka

Probni otisak (proof) je najčešći način finalne kontrole nekog materijala pre štampe. Važno je napomenuti da boje na probnim otiscima koji su odštampani na kolornim laserskim i inkjet štampačima nisu korektne. Ovakvi probni otisci se obično koriste samo za proveru uopštenog izgleda materijala, recimo kontrolu teksta i proporcije objekata. Ukoliko vam je potreban specijalan probni otisak koji je tačan i u pogledu boja, obratite nam se i videćemo šta možemo da uradimo.

Preslikavanje boja, ili stručnije apcigovanje, se javlja kada se na poledini tabaka preslika boja sa tabaka na kome leži. Obično se javlja primenom pritiska prilikom sečenja, ali se može pojaviti i pri samom slaganju tabaka. Preslikavanje je uzrokovano činjenicom da je boja na tabaku još uvek sveža i vlažna prilikom rukovanja. Iako se može izbeći plastifikacijom ili lakiranjem, preporučljivo je da se obrati pažnja koje se boje koriste u pripremi.

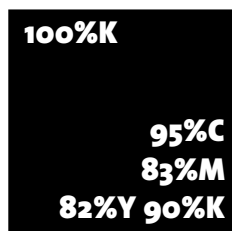
Podsetimo se samo kako se reprodukuje boje u štampi. Na primer, tamno plava se sastoji od 100% cyana, 72% magente i 10% crne procesne boje. Ukoliko saberemo ove procenite možemo zaključiti da tamno plava boja ima ukupnu pokrivenost od 182% (100+72+10%). Maksimalna moguća pokrivenost je naravno 400% (100%C, 100%M, 100%Y i 100%K).

Međutim, za izbegavanje preslikavanja, preporučuje se maksimalna pokrivenost od 350%. Ovo znači da, kad god je to moguće, vaše boje ne treba da sadrže više od 300% svih procesnih boja zajedno. Ukoliko vas zanima kako se sve može napraviti crna boja pogledajte na sledećoj strani.

Molimo vas da ne koristite boje sa pokrivenošću više od 350% – u tom slučaju se na tabak nanosi mnogo boje i jedna od posledica je da vaš posao možda neće imati vremena da se osuši pre sečenja što opet dovodi do pojave preslikavanja. Budite oprezni i koristite svetlije boje. Koristite pipetu u Photoshopu da proverite tamnije delove slika.

Iznenadili biste se kako lako možete da smanjite količinu nanosa neke boje (engl. under colour removal), a da pritom boja ostane približno ista. Za više informacija posetite <http://www.adobe.com/support>

Za izvlačenje maksimuma iz naše tehnologije procesa štampa, crna boja se može reprodukovati na dva načina. Prvi način podrazumeva korišćenje jednostavne crne koja je sastavljena od 100% crne procesne boje. Ovakva boja je idealna za male površine ispod 25mm², kao što su tekst, logotipi i tanke linije.

100%K

Sitan tekst

Srednji tekst

Veliki tekst

95%C 83%M 82%Y 90%K

Sitan tekst

Srednji tekst

Veliki tekst

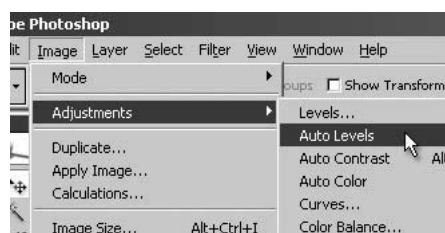
Na površinama iznad 25mm² jednostavna crna boja se može učiniti ispranom i nejednakom. Alternativa je takozvana bogata crna (engl. rich black), koja se sastoji iz svih procesnih boja u različitim procentima. Iako se javlja u više varijanti, iskustvo je pokazalo da su najbolji procenti za bogatu crnu 95%C, 83%M, 82%Y i 90%K (primetite da je zbir 350%!). Jako je važno shvatiti da ovakvu crnu boju ne treba koristiti za tekst i druge sitne objekte, jer će se bilo kakva devijacija u pasovanju negativno odraziti na njihovu čitljivost i oštrinu.

Još jedna od čestih primena bogate crne koja zahteva pažnju jeste postavljanje belog teksta ili drugih oštrih objekata na ovakvu crnu površinu. Da bi se osigurala čitljivost i oštrina teksta potrebno ga je oivičiti tankim outlineom od 0.2 mm koji će biti sastavljen od recimo samo 100% crne procesne boje i koji neće biti overprint (bušiće pozadinu).

Beli tekst koji buši crnu pozadinu.

Vodite računa i prilikom uklapanja nekih fotografija sa crnom pozadinom u vaš dizajn pošto se na ekranu monitora može učiniti da su pozadina slike i pozadina dizajna iste, iako one to možda nisu. Da biste ovo proverili izmeriti pipetom u Photoshopu pozadinu slike i uskladite pozadinu vašeg dizajna, vodeći računa pri tome o ukupnom nanosu boja.

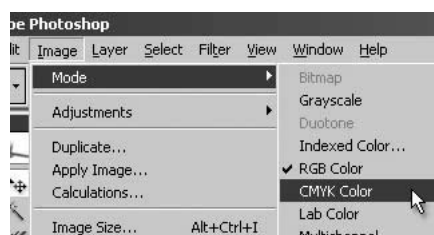
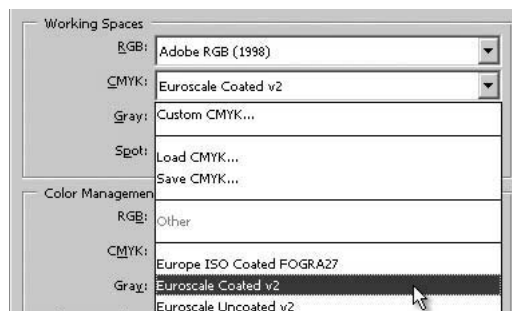
Ukoliko skenirate fotografije sami, sačuvajte ih kao TIFF ili JPEG (sa maksimalnim kvalitetom) kako biste sačuvali jasnoću i boje. Ukoliko skenirate odštampani materijal, kao što je na primer neka fotografija iz časopisa, obavezno koristite descreen filter za uklanjanje rasterske tačke (konsultujte uputstvo vašeg softvera za skeniranje). Dobra je praksa i primeniti Auto Levels filter u Photoshopu nakon skeniranja da bi se boje na fotografiji približile originalu.

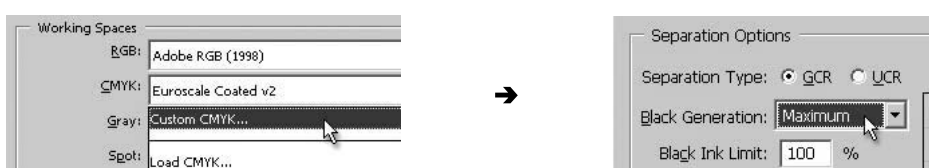
Kada skenirate uvek imajte na umu finalni format slike koji vam je potreban.

Za kvalitetnu štampu neophodno je izvući sliku u 300dpi (tačaka po inču) u formatu u kome ćete je koristiti. Skeniranje u rezoluciji iznad 300dpi ima smisla samo za fotografije jer one imaju nešto veću gustinu od konvencionalne štampe. Takođe nema smisla na primer da skenirate poštansku marku u 300dpi pa da je zatim uvećate na A4 format – nemojte primenjivati uvećanja veća od 150%. Za uvećavanje ili umanjivanje fotografija uvek koristite Photoshop ili CorelPHOTO-PAINT, jer su se ovi programi u praksi pokazali kao bolji od recimo Illustratora ili CorelDRAWa.

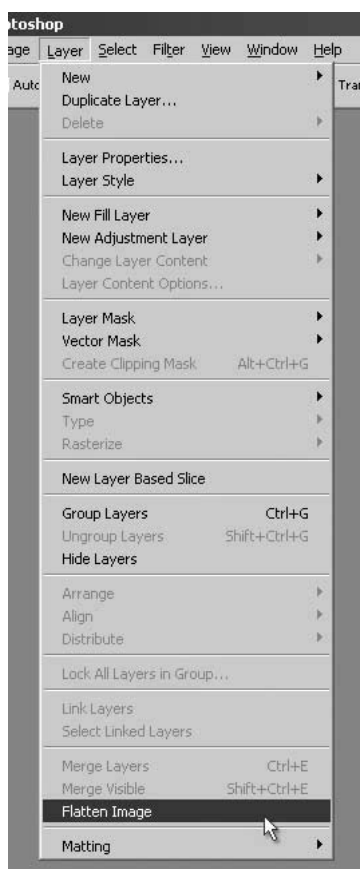
Kao što ste već verovatno shvatili u nekom trenutku ćete morati da izvršite konverziju skeniranog materijala iz RGB u CMYK. Ovo je takođe najbolje raditi u Photoshopu ili nekom sličnom programu. Pre konverzije fotografije potrebno je u dijalogu Edit>Color Settings podesiti Euroscale Coated za CMYK Working Space. Na ovaj način sve crne nijanse na fotografiji će se prilikom konverzije reprodukovati na ispravan način: kao bogata crna.

Pri skeniranju teksta i jednostavnih crno-belih kontura kao što su logotipi koristite rezoluciju od 1200dpi za najbolje rezultate. Posebnu pažnju obratite na konverziju ovako dobijenih slika u CMYK kolor model. Da bi sav tekst bio reprodukovano u jednostavnoj crnoj boji potrebno je u dijalogu Edit>Color Settings podesiti Custom CMYK za CMYK Working Space i u narednom dijalogu postaviti Black Generation na Maximum. Dodatnim Levels podešavanjima možete doterati da sav tekst bude iz 100% crne procesne boje, jer se u suprotnom korišćenje rastera za tekst može negativno odraziti na njegovu čitljivost i oštrinu.

Pre snimanja fajla obratite pažnju da su svi Alpha kanali uklonjeni i svi Layeri slepljeni (Flatten Image).

Kada radite sa malim tekstom najbolje je ne koristiti boje koje se sastoje iz više procesnih. Sve štamparske mašine imaju mala odstupanja u pozicioniranju procesnih boja takozvanom pasovanju pa se može desiti da vaš tekst ne bude oštar i čitljiv. Možete koristiti boju za tekst iznad recimo 12pt, ali ispod toga ovakva praksa će dati loše rezultate. Ista stvar važi i za sitan beli tekst na obojenoj podlozi – u pitanju je isti fenomen, samo obrnut. Za crn tekst preko svetlije pozadine ili teksture preporučljivo je uključiti Overprint, jer će se time tekst učiniti još čitljivijim i preduprediti bilo kakva odstupanja u štampi.

Budite oprezni kada stavljate tekst preko neke fotografije – možete ga učiniti jako nečitljivim. Da biste ovo predupredili otvorite fotografiju u Photoshopu ili nekom sličnom programu i izbledite, zatamnite ili zamutite deo fotografije preko kog planirate da postavite tekst. Možda ćete morati malo više da posvetlite fotografiju nego što smatrate da je potrebno – uvek imajte na umu šta vam je važnije: da se vidi slika ili da se čita tekst? Ukoliko vam je tekst važniji, možda i nije tako dobra ideja postavljati ga preko fotografije.

Efekti na tekstu u raznim programima su poznati po problemima koji se kasnije pojave u štampi. Izbegavajte bacanje senki iza sitnog teksta, postavljanje tankog outlinea, transparencije, underlinea i slično.

Fontovi obično ne prave problem ako se pravilno koriste. Pri samom procesu eksportovanja je potrebno uključiti sve fontove u finalni fajl, kao što ćete videti pri kraju ovog vodiča. Ali na neke stvari je neophodno obratiti pažnju jer se teško mogu ispraviti. Nemojte koristiti systemske fontove kao što su Sans Serif i njemu slični – koristite fontove koji imaju svoje print verzije: Times New Roman, Arial, Minion, Myriad i slične.

Dobra je praksa pretvoriti fontove u krive za tekst veličine iznad 16pt, logotipe ili kompleksne oblike, ali ovu proceduru ne treba koristiti na velikoj količini malog teksta jer bespotrebno uvećava finalni fajl i otvara mogućnost za pojavu grešaka pri štampi.

Preporučujemo vam da ne ubacujete tekst u Photoshopu i sličnim programima, jer je rasterizovan tekst sa kojim ove aplikacije rade čak i u velikoj rezoluciji inferioran u odnosu na vektorski tekst. Ukoliko ipak ubacujete tekst u Photoshopu na kraju obavezno slepite sve Layere (Flatten Image) odnosno ne eksportujte tekst kao vektore.

Grafičke aplikacije danas su u mnogo većoj meri komplikovanije nego ranije. Mnoge od njih sadrže neke funkcije koje nisu kompatibilne sa današnjom tehnologijom štampe. U našem iskustvu su se sledeće stvari pokazale kao nepredvidive i savetujemo vas da ih ne koristite u pripremi za štampu.

Funkcija	Zašto da ne?
Hairline	Hairline linije su nedefinisane debljine. Na različitim mašinama one ispadnu drugačije – može se desiti i da se ne odštampaju! Za najtanju debljinu linija koristite 0.1 mm.
Gradient/Fountain Fill	Gradijenti ili ferlaufi jako loše izlaze u štampi jer obično sadrže veći broj nijansi neke boje koje je teško reprodukovati sa četiri procesne boje. Najbolje ih je izbegavati, ali ukoliko niste u mogućnosti da ih izbegnete obavezno ih rasterizujte i dodajte monohromatski šum (Noise) u Photoshopu.
Corel Effects	Corelovi efekti (Lens, Powerclip, Blend) generalno jako loše prolaze u štampi jer nisu industrijski standard i teško se emuliraju. Zato je dobra praksa da se, pre konačnog eksportovanja, pretvore u CMYK sliku komandom Bitmaps>Convert to Bitmap.
Overprint color	Overprint boje ne buše pozadinu na kojoj se nalaze, tako da je rezultat u štampi u stvari mešavina dve boje. Ukoliko se pametno koristi sa crnim tekstom overprint daje dobre rezultate, ali kad su druge boje u pitanju najbolje ga je izbegavati jer su rezultati nepredvidivi.
Border	Izbegavajte crtanje pravougaonika čije su sve stranice podjednako udaljene od ivica formata jer bilo kakvo odstupanje pri sečenju dolazi do izražaja.
Transparency	Ako koristite transparencije, obavezno rasterizujte (Rasterize) i njih i sve objekte na koje utiču.

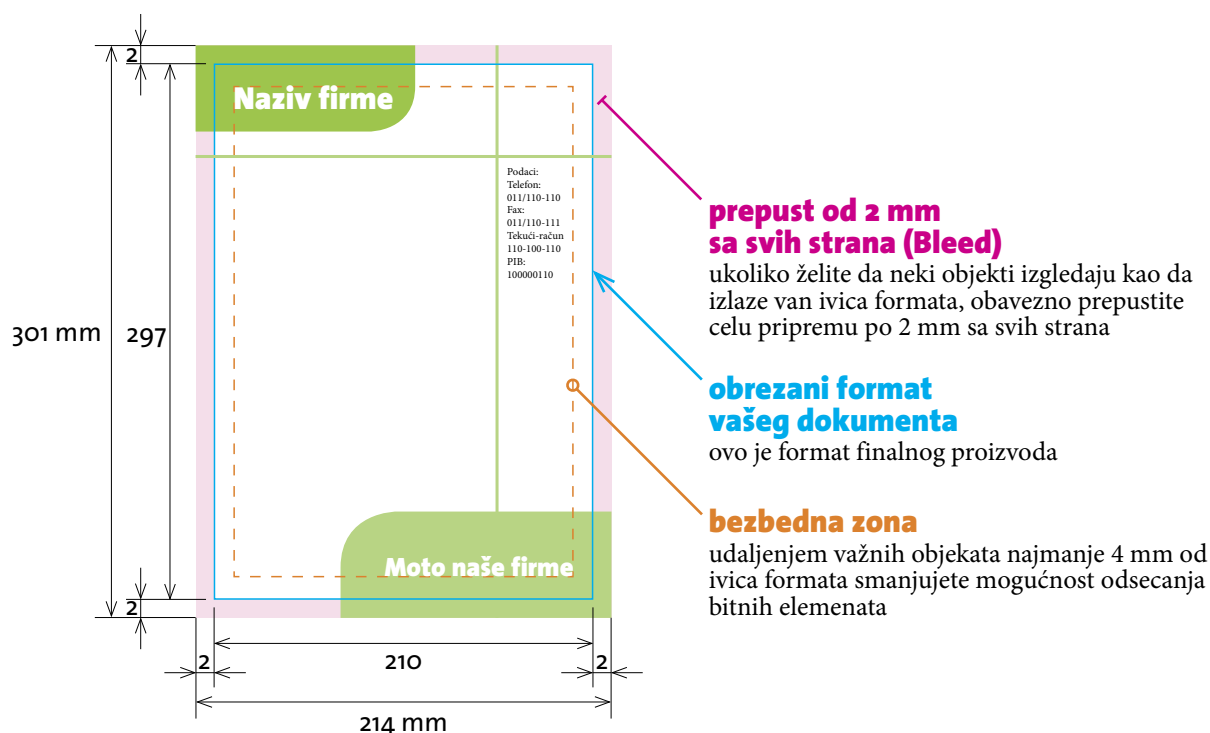
Veoma je važno da pravilno podesite format vaše pripreme. Ukoliko na primer pravite memorandum A4 (210x297 mm) podesite format papira u programu u kome radite na iste te dimenzije: širinu na 210 mm i visinu na 297 mm. Nemojte pozicionirati vašu pripremu kao objekat na nekom većem formatu.

Ukoliko vaša priprema ima objekte, fotografije ili ton koji izlazi van ivica formata u obrez, obavezno ih morate prepustiti po 2 mm sa svih strana (Bleed). U našem prethodnom primeru finalna veličina (format+obrez) bi bila 214x301 mm. Na ovaj način prilikom sečenja svi objekti koji izlaze van formata će izgledati onako kako ste zamislili.

Izbegavajte korišćenje cajtni (Trim marks), pasera (Registration marks), klinova (Color bars) i drugih objekata koji se neće pojavljivati u štampi. Ukoliko želite da nam objasnite gde se u pripremi nalazi obrez, bigovanje ili perforacija, slobodno napravite poseban dokument u manjoj rezoluciji i obeležite ih cajtnama.

Dobra je praksa da se svi važni objekti na strani (tekst, logotipi) drže najmanje 4 mm od ivice formata (obreza) odnosno prevoja i perforacije, u takozvanoj bezbednoj zoni.

Uobičajene veličine formata možete videti na sledećoj strani.

A2

obrezani format: 420•594 mm
prepušteni format: 424•598 mm

A3

obrezani format: 297•420 mm
prepušteni format: 301•424 mm

A4

obrezani format: 210•297 mm
prepušteni format: 214•301 mm

A5

obrezani format: 148•210 mm
prepušteni format: 152•214 mm

vizit kartica

obrezani format: 90•50 mm
prepušteni format: 94•54 mm

1/3 A4 (ameriken)

obrezani format: 210•100 mm
prepušteni format: 214•104 mm

cd nalepnica

obrezani format: 116•116 mm
prepušteni format: 120•120 mm
radijus procepa: 35•35 mm

cd inlet

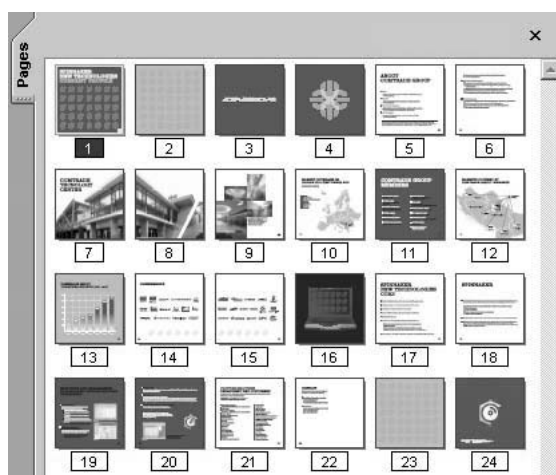
obrezani format: 121•121 mm
prepušteni format: 125•125 mm

Pri izradi knjiga i brošura obratite pažnju da svaku stranu pravite kao posebnu u svom dokumentu. Nemojte “montirati” parove susednih strana jer se montaža uvek radi u našem studiju neposredno pre procesa štampe. Sve strane nam možete poslati kao jedan fajl ili kao posebne, kako vama više odgovara.

Ukoliko neki objekti, fotografije ili ton izlaze van ivica formata u obrez, obavezno prepustite pripremu cele knjige ili brošure po 2 mm sa svih strana, čak i sa unutrašnje gde će ići u povez. U izradi knjiga i brošura preporučljivo je da margine, tj. udaljenje važnih objekata i teksta od ivica formata, budu minimalno 10 mm.

Imajte na umu i sledeća pravila koja se tiču obima vaše knjige ili brošure:

- ukoliko je reč o obostranoj štampi, broj strana mora biti paran,
- ukoliko je izabrani povez klamer, broj strana mora biti deljiv sa 4,
- obavezno uključite i planirane prazne strane u vašu pripremu.

Grid Studio isključivo prima pripremu za štampu u Adobe PDF formatu (Portable Document Format). Ovaj format se obično naziva „zatvorenim“ jer ne omogućava naknadnu izmenu sadržaja niti zahteva dodatne fontove, linkove i druge elemente. Ukoliko nam vašu pripremu pošaljete u ispravno napravljenom PDF formatu mi ćemo odmah krenuti sa procesom montaže i štampe vašeg posla.

Ukoliko nam sa druge strane pošaljete vašu pripremu u radnom formatu (CorelDRAW, Photoshop, Illustrator) nama će biti potrebno dodatno vreme da prekontrolišemo vašu pripremu i pažljivo napravimo PDF fajl od nje. Stoga da biste izbegli neplanirane i dodatne zastoje u procesiranju vašeg posla, pročitajte i ostatak ovog vodiča koji se odnosi na ispravno pravljenje PDF fajlova.

Napomena

PDF je danas industrijski standard i možete ga napraviti iz skoro svake aplikacije. Međutim iako ovi PDF fajlovi na ekranu monitora možda izgledaju kako treba, može se dogoditi da u štampi ispadnu nešto drugačije, što se naročito ispostavilo za one komplikovanije. Da bismo ovo predupredili mi vam preporučujemo da koristite proceduru „štampanja“ u PDF fajl (Print), odnosno da izbegavate pravljenje PDF fajla iz vaše aplikacije korišćenjem opcija Save As, Export, Publish ili slično.

Jedini preduslov za korišćenje Print procedure jeste da vaš sistem ima instaliran Adobe Acrobat paket, koji obično dolazi sa instalacijom drugih Adobe programa (Photoshopa i Illustratora). Pri svojoj instalaciji on na sistem dodaje i „virtuelni“ štampač (Printer) pod nazivom Adobe PDF, koji pravi PDF fajlove po industrijskom standardu. Pre prvog korišćenja neophodno je samo podesiti ovaj printer, za šta je zadužena mala instalacija gridDistillerAssistant (pogledajte sledeću stranu).

Procedura „štampanja“ u PDF fajl obuhvata sledeće korake:

- pravilnu izradu pripreme u programu po vašem izboru,
- izradu PDF fajla „štampanjem“ na Adobe PDF printer,
- isporuku finalnog PDF fajla Grid studiju.

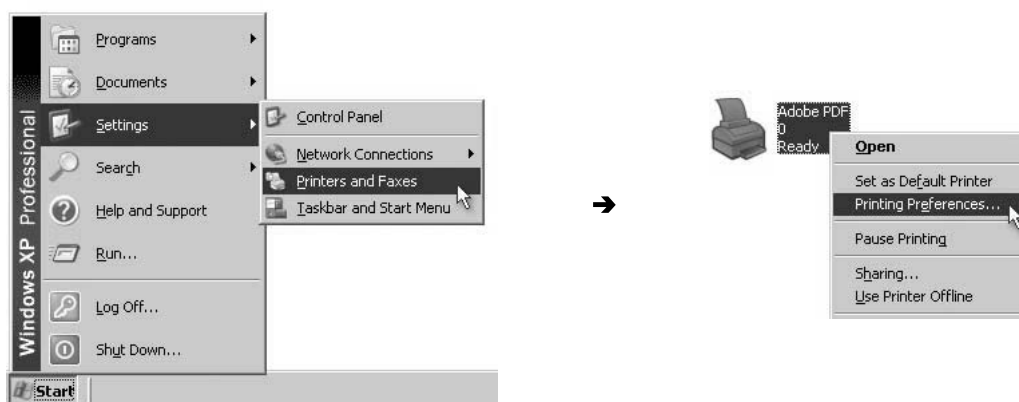
Detaljnije uputstvo (za svaki od popularnih programa) možete naći na sledećim stranama.

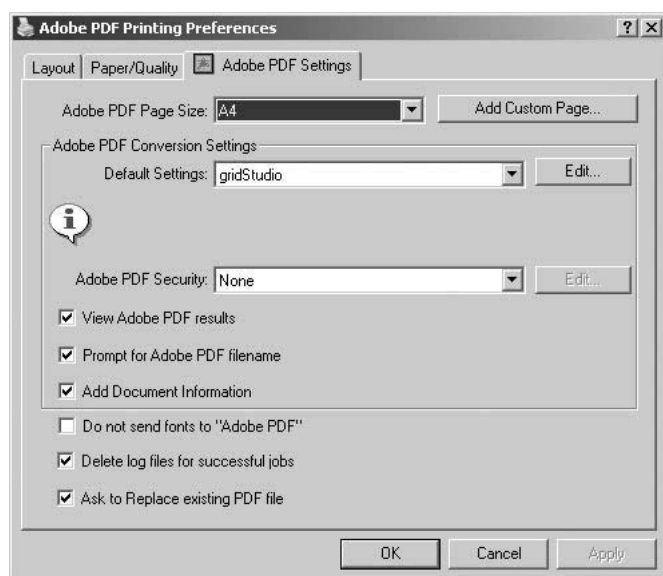
gridDistillerAssistant je mala instalacija koja omogućava automatsko podešavanje Adobe Acrobat Distillera na vašem sistemu prema našim standardima. Ovu instalaciju je dovoljno pokrenuti samo jedanput, a preduslov za njeno pokretanje je da vaš sistem ima već instaliran Adobe Acrobat paket (verzije 4 ili više).

Iako se od gridDistillerAssistanta očekuje da automatski podese vaš sistem i Adobe PDF printer (štampač), poželjno je i preporučljivo da nakon instalacije izvršite sledeću proveru.

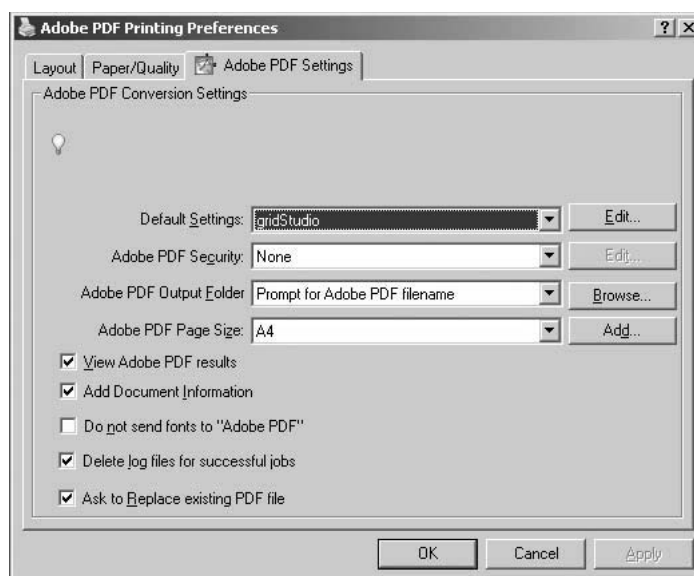
Kliknite na Start meni u Windowsu i izaberite Settings > Printers and Faxes. Desnim klikom miša na Adobe PDF printer izaberite Printing Preferences iz kontekstnog menija.

Proverite da li je Adobe PDF printer podešen prema slici ispod. U zavisnosti od verzije vaše Adobe Acrobat instalacije ovaj prozor može izgledati nešto drugačije.

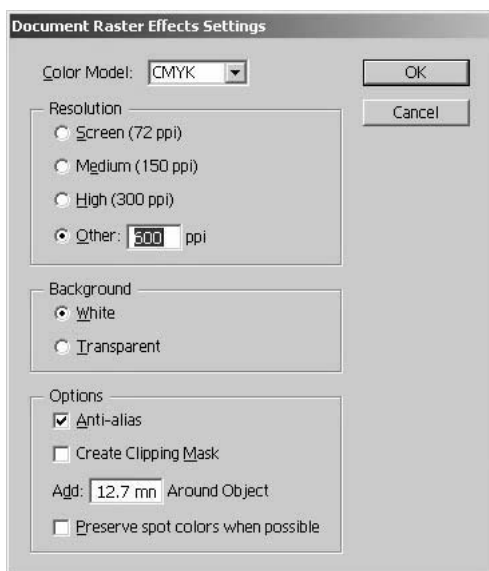

Adobe Acrobat 6

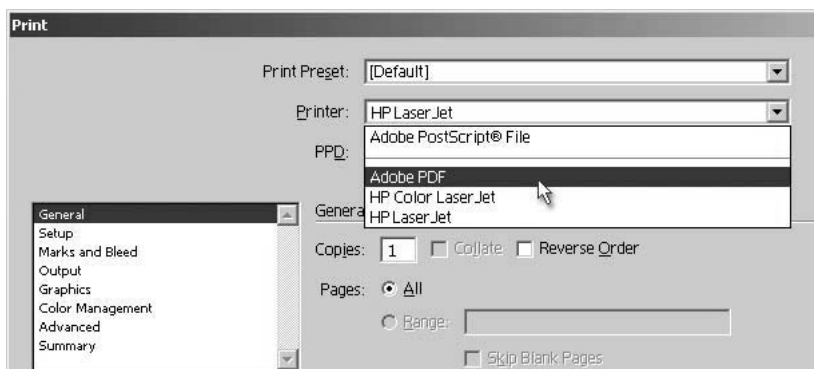

Adobe Acrobat 7

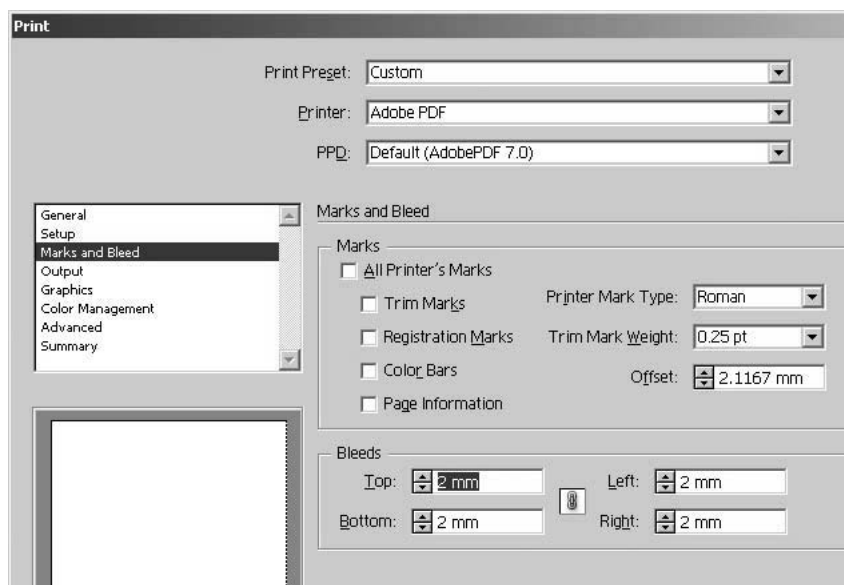
1. Po finalizaciji pripreme u Adobe Illustratoru, ukoliko ste koristili Illustrator efekte, kao na primer Drop Shadow, podesite dijalog u Effect>Document Raster Effects Settings kao na slici.

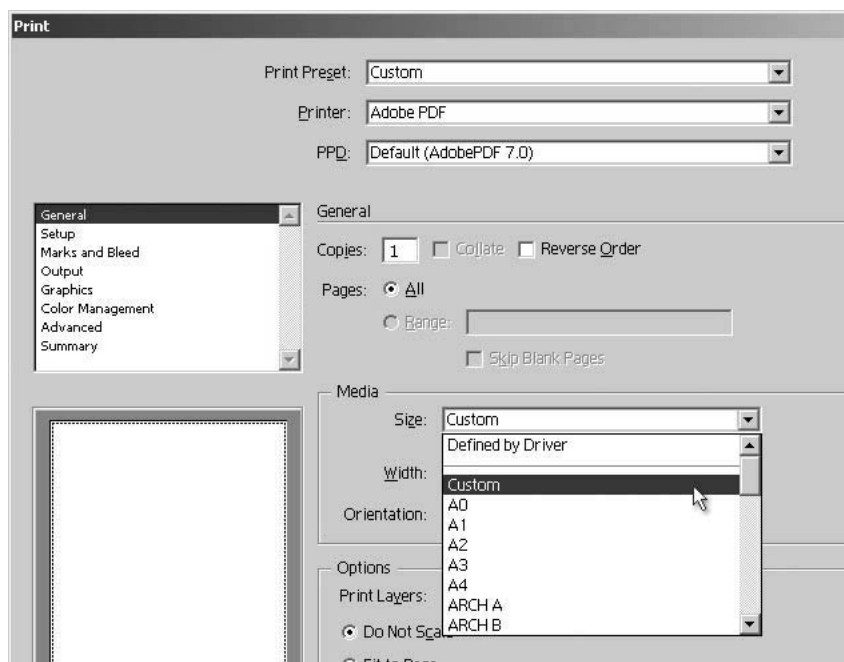
2. Zatim otvorite Print dijalog (File>Print). U polju Print Preset izaberite Default, a potom za Printer izaberite Adobe PDF iz padajućeg menija.

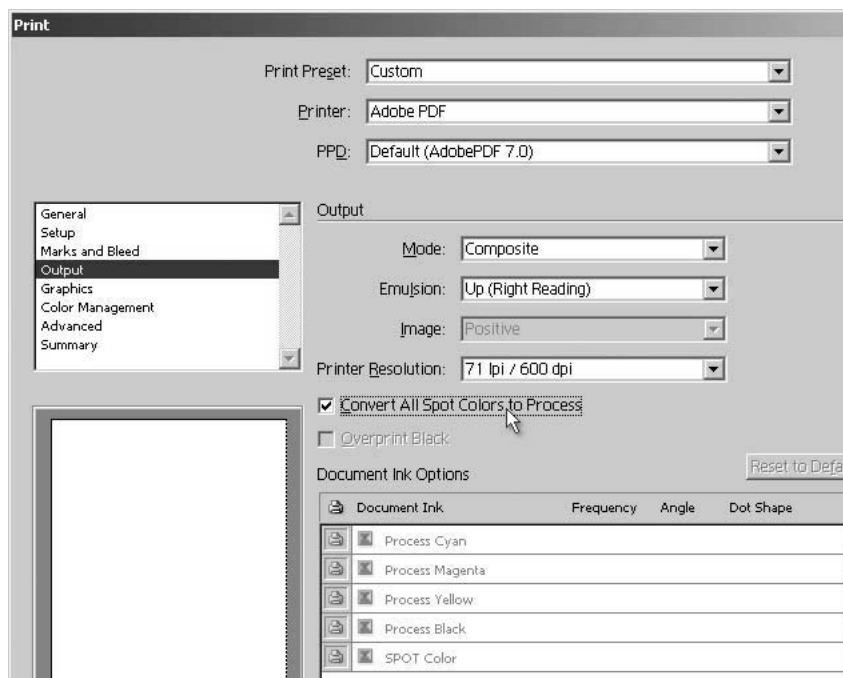
- 3.** Ukoliko objekti u vašoj pripremi izlaze van ivica formata morate ih prepustiti za sečenje. U meniju sa leve strane izaberite stavku Marks and Bleed, a zatim polja Bleeds postavite ih na jednaku vrednost (2 mm).

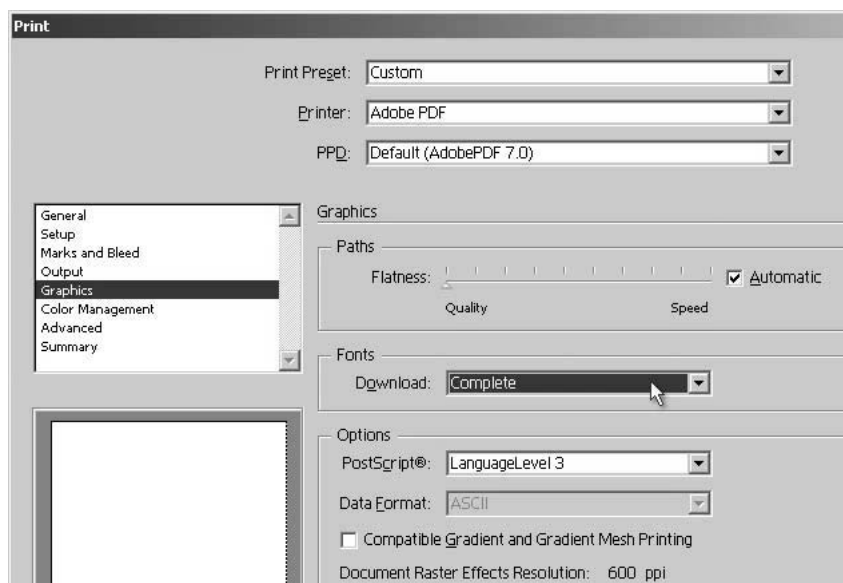
- 4.** Zatim definišite veličinu formata. U meniju sa leve strane izaberite stavku General, pa iz padajućeg menija Size izaberite Custom. Na ovaj način Illustrator će sam izračunati konačan format sa uključenim prepustom i postaviti ga kao veličinu strane PDFa.

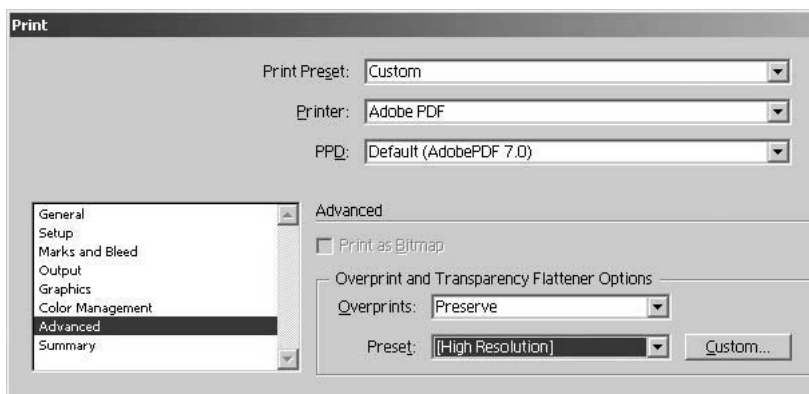
- 5.** Ukoliko ste koristili Spot boje u vašoj pripremi, ovo je dobro vreme da izvršite konverziju u CMYK. U meniju sa leve strane izaberite Output i uključite opciju Convert All Spot Colors to Process.

- 6.** Za pravilno uključivanje fontova korišćenih u pripremi, izaberite stavku Graphics u meniju sa leve strane, a zatim postavite opciju Complete iz Download padajućeg menija.

- 7.** Sledeći korak je sređivanje eventualnih overprint objekata i transparentija u pripremi. U meniju sa leve strane izaberite Advanced, a zatim dva padajuća menija Overprints i Preset podesite kao na slici.

Napomena

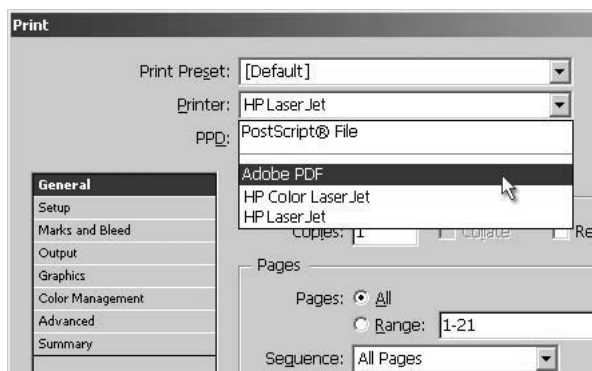
Illustrator vam omogućava čuvanje svih ovih Print podešavanja u takozvanim Presetima. Klikom na dugme Save Preset možete izabrati zajednički naziv podešavanja i svaki sledeći put ih učitati klikom na Print Preset>Naziv preseta (korak 1.).

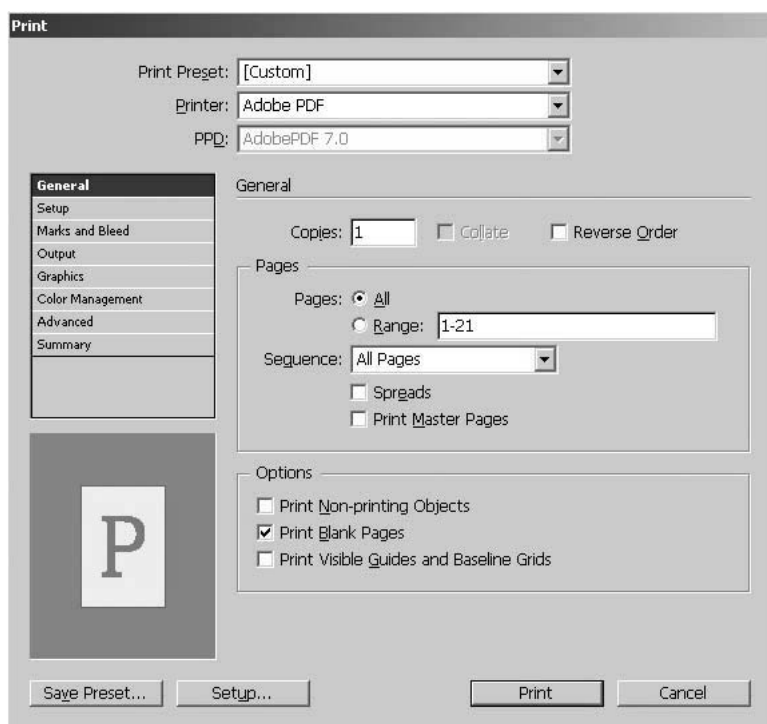
- 8.** Na kraju preostaje još samo da kliknete na dugme Print i izaberete naziv i lokaciju finalnog PDF fajla. Proces „štampanja“ u PDF fajl traje neko vreme zavisno od složenosti vaše pripreme, tako da će „manji“ fajlovi biti završeni mnogo brže „većih“. U svakom slučaju, budite strpljivi jer će se na kraju finalni PDF fajl otvoriti u Adobe Acrobatu (ili Adobe Readeru, zavisno od podešavanja) za finalni pregled.

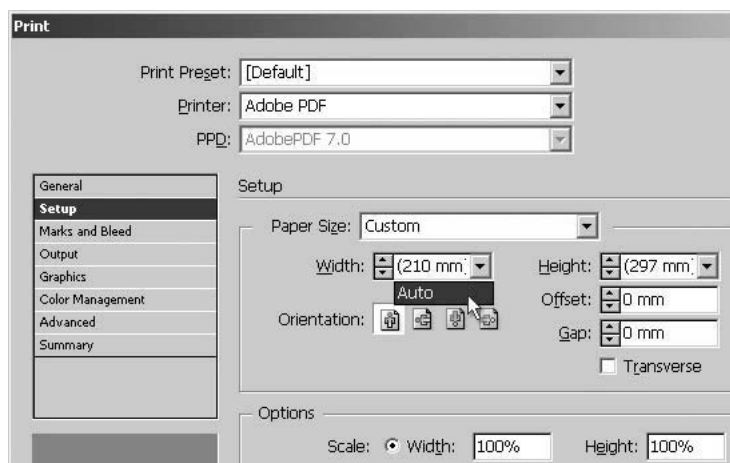
1. Po finalizaciji pripreme u Adobe InDesignu otvorite Print dijalog (File>Print). Iz padajućeg menija Print Preset podesite Default, a za Printer postavite Adobe PDF.

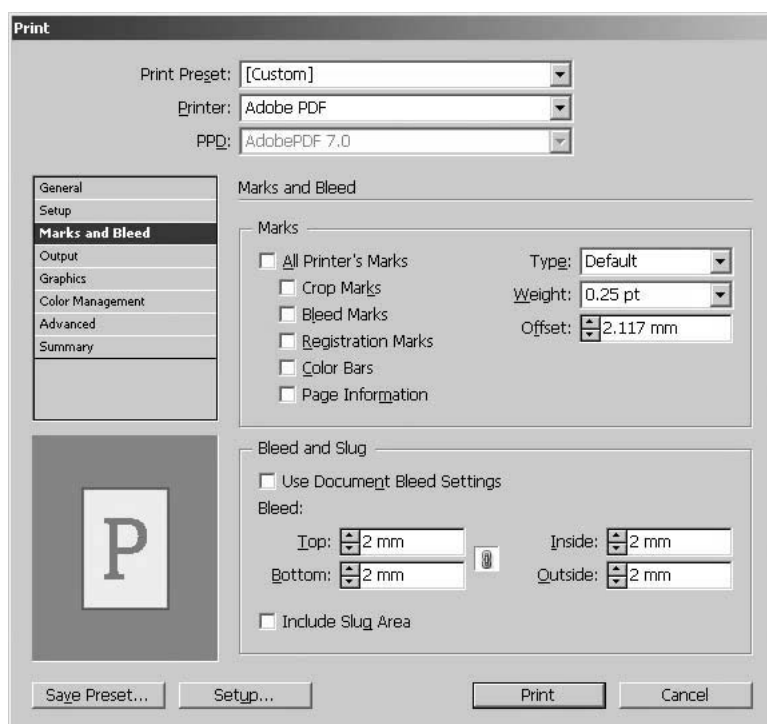
2. Stavku General iz menija sa leve strane je potrebno podesiti kao na slici. Važno je isključiti Spreads opciju, a uključiti Print Blank Pages, kako bi se eventualne prazne bele strane našle u finalnom fajlu.

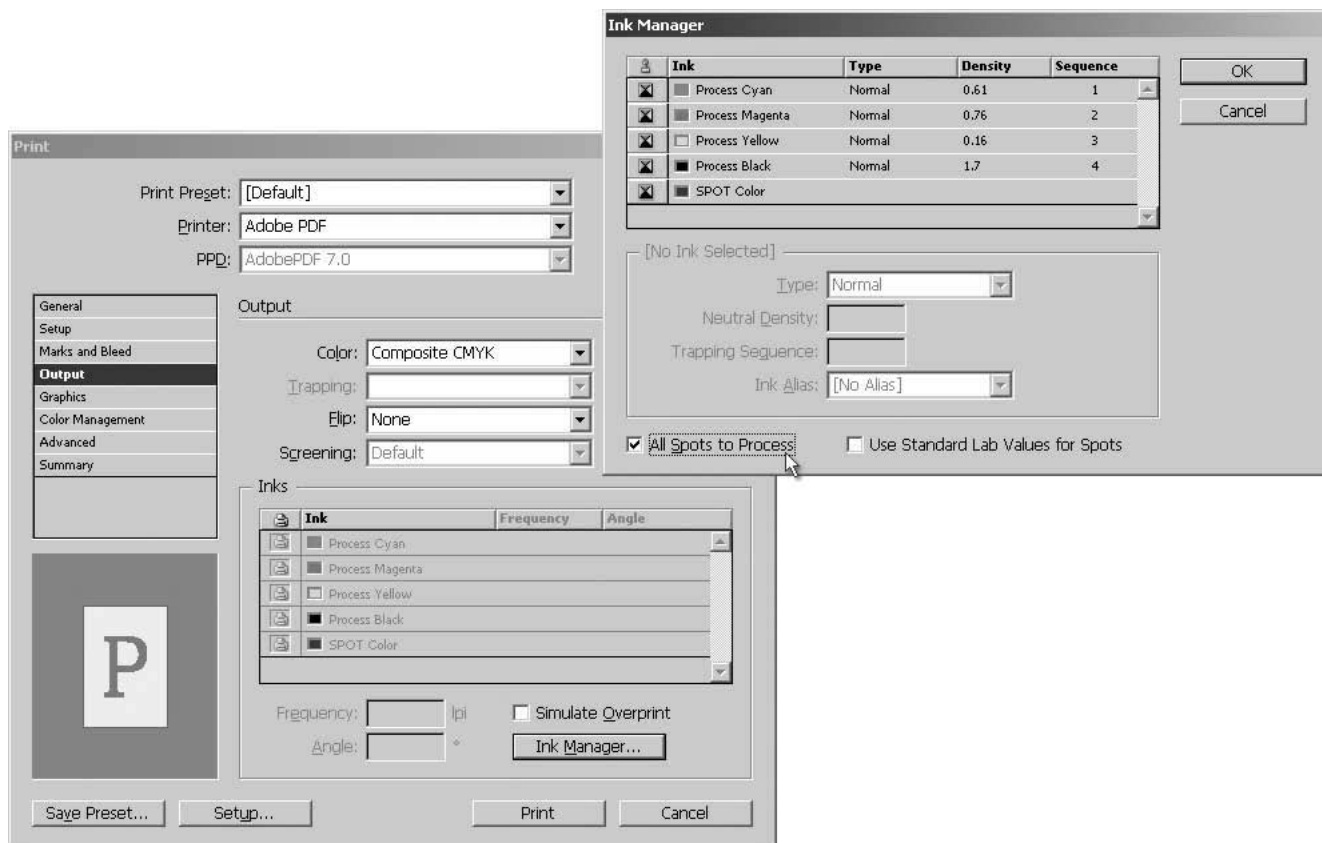
- 3.** Zatim izaberite opciju Setup iz menija sa leve strane. Za Paper Size je potrebno postaviti custom, a za Width i Height vrednosti stavite Auto iz padajućeg menija. Na ovaj način InDesign će sam izračunati konačan format sa uključenim prepustom i postaviti ga kao veličinu strane PDFa.

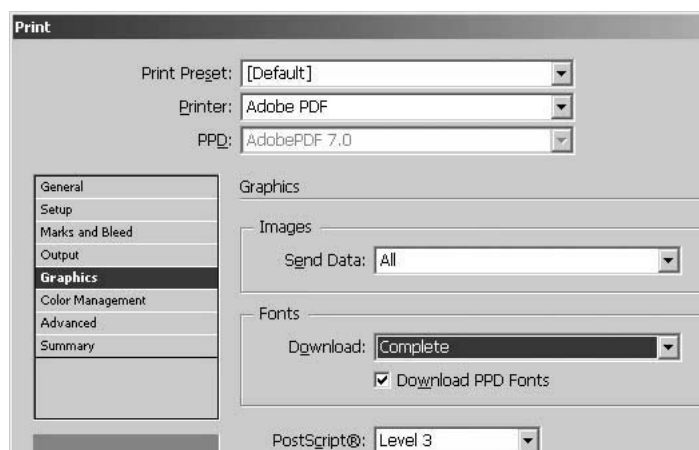
- 4.** U podešavanjima Marks and Bleed potrebno je isključiti sve dodatne tipografske oznake (cajtne, klinove, pasere), pošto se one stavljaju tek u montaži. Ukoliko pri pravljenju dokumenata niste definisali vrednost za Bleed, u boksu Bleed and Slug isključite opciju Use Document Bleed Settings i postavite vrednosti za Bleed na istu vrednost (2 mm).

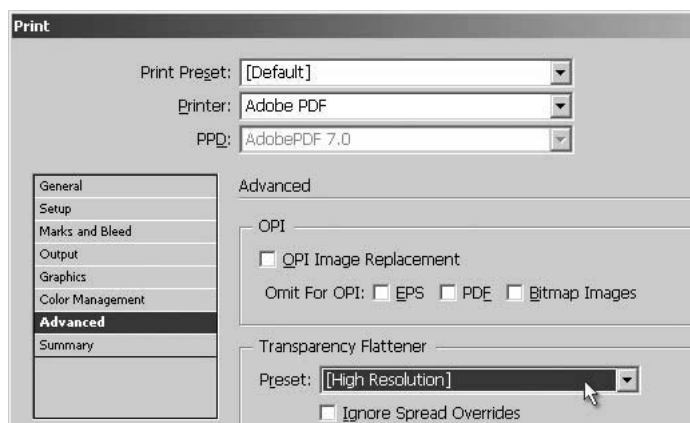
- 5.** Ukoliko ste u pripremi koristili Spot boje sada je pravo vreme da izvršite konverziju u CMYK. Izaberite Ouput iz menija sa leve strane i proverite da li je za Color izabran Composite CMYK. Klikom na dugme Ink Manager otvoriće se novi dijalog u kojem je potrebno uključiti opciju All Spots to Process.

- 6.** Za ispravno uključivanje slika u finalni PDF fajl neophodno je izvršiti i sledeće izmene. U okviru Graphics podešavanja iz menija sa leve strane postavite Send Data za Images na All i Download za Fonts na Complete iz padajućeg menija (kao na slici).

- 7.** Ukoliko ste koristile transparencije u InDesignu potrebno ih je slepiti sa pozadinom. Da biste ovo osigurali, izaberite Advanced iz menija sa leve strane i postavite Preset za Transparency Flattener na High Resolution.

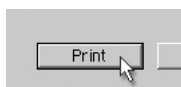

Napomena

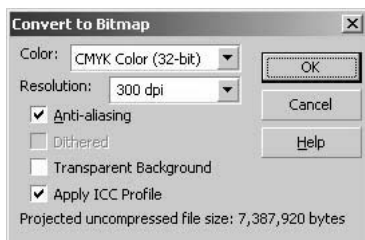
InDesign vam omogućava čuvanje svih ovih Print podešavanja u takozvanim Presetima. Klikom na dugme Save Preset možete izabrati zajednički naziv podešavanja i svaki sledeći put ih učitati klikom na Print Preset>Naziv preseta (korak **1.**).

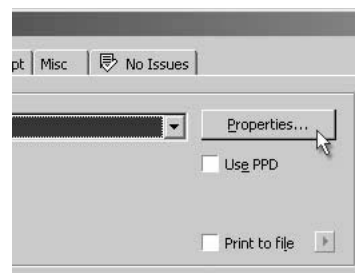
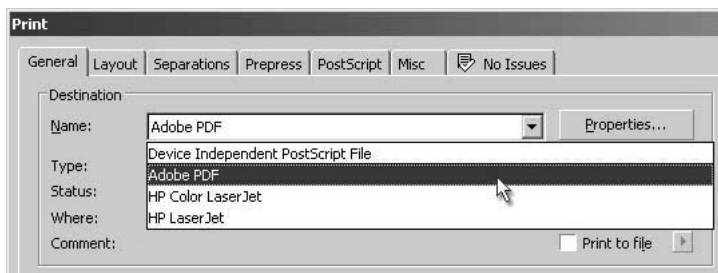
- 8.** Na kraju preostaje još samo da kliknete na dugme Print i izaberete naziv i lokaciju finalnog PDF fajla. Proces „štampanja“ u PDF fajl traje neko vreme zavisno od složenosti vaše pripreme, tako da će „manji“ fajlovi biti završeni mnogo brže „većih“. U svakom slučaju, budite strpljivi jer će se na kraju finalni PDF fajl otvoriti u Adobe Acrobatu (ili Adobe Readeru, zavisno od podešavanja) za finalni pregled.

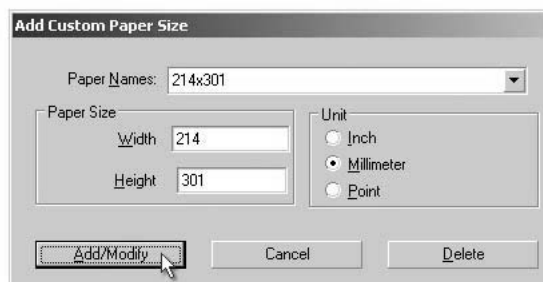
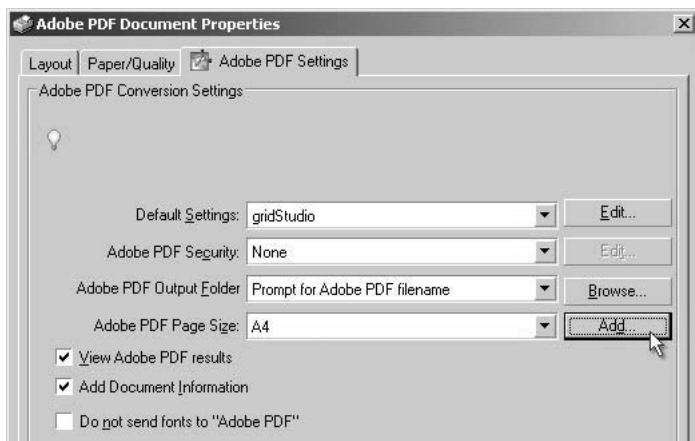
1. Po finalizaciji pripreme u CorelDRAWu, obavezno proverite da li ste rasterizovali eventualne korišćene efekte (Drop Shadow, Lens, PowerClip i sl). Rasterizaciju možete izvršiti selektovanjem objekata sa efektom (i onih na koje utiču ti efekti) i odabiranjem opcije Bitmaps>Convert to Bitmap. Postavite rezoluciju na 600dpi, uključite Anti-aliasing i Apply ICC profile opciju, a opciju Transparent Background uključite samo ako rasterizujete nepozadinske objekte (objekte u prvom planu).

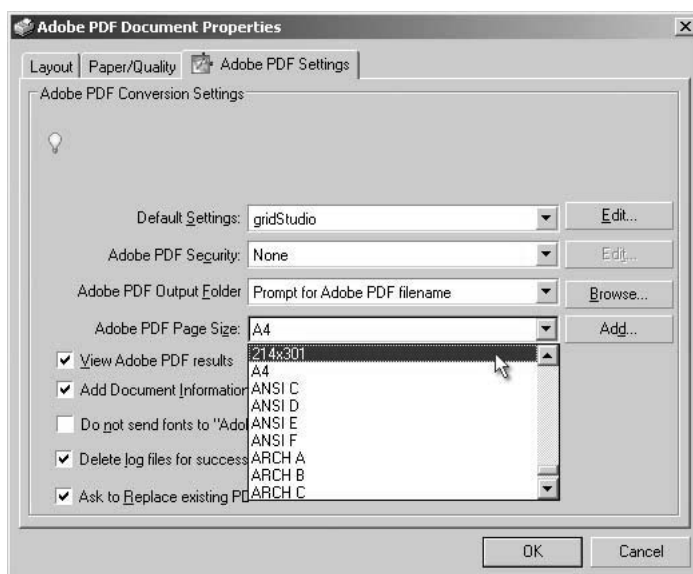
2. Otvorite Print dijalog (File>Print). Za Name u Destination izaberite Adobe PDF iz padajućeg menija. Zatim kliknite na dugme Properties odmah sa desne strane.

3. U dijalogu Adobe PDF printera, polje Adobe PDF Page Size je potrebno postaviti na ukupnu štampanu površinu (obrezan format + prepust bleed). Ovo znači da je za A4 obrezan format (210x297 mm) sa prepustom od 2 mm sa svih strana potrebno postaviti veličinu na 214x301 mm. Kako najverovatnije ova vrednost ne postoji među vrednostima u padajućem meniju, morate je dodati klikom na dugme Add odmah sa desne strane. U novootvorenom dijalogu upišite dimenziju za Paper Names, selektujte Millimeter za Unit i upišite širinu i visinu u milimetrima u polja Width i Height.

- 4.** Pošto dodate nov format klikom na dugme Add/Modify u prošlom dijalogu, postavite vrednost Adobe PDF Page Size na taj isti novi format iz padajućeg menija (nosiće naziv koji ste ukucali u polje Paper Names).

Napomena

Ukoliko po kliku na Dugme Add/Modify ne vidite novi format koji ste dodali u padajućem meniju Adobe PDF Page Size, ne očajavajte. U pitanju je greška (bug) u programu. Jednostavno napustite dijalog Adobe PDF printera klikom na Cancel i ponovo ga otvorite klikom na Properties (korak **2.**). Vaš novi format biće sada vidljiv u padajućem meniju Adobe PDF Page Size.

- 5.** Na kraju preostaje još samo da kliknete na dugme Print i izaberete naziv i lokaciju finalnog PDF fajla. Proces „štampanja“ u PDF fajl traje neko vreme zavisno od složenosti vaše pripreme, tako da će „manji“ fajlovi biti završeni mnogo brže „većih“. U svakom slučaju, budite strpljivi jer će se na kraju finalni PDF fajl otvoriti u Adobe Acrobatu (ili Adobe Readeru, zavisno od podešavanja) za finalni pregled.

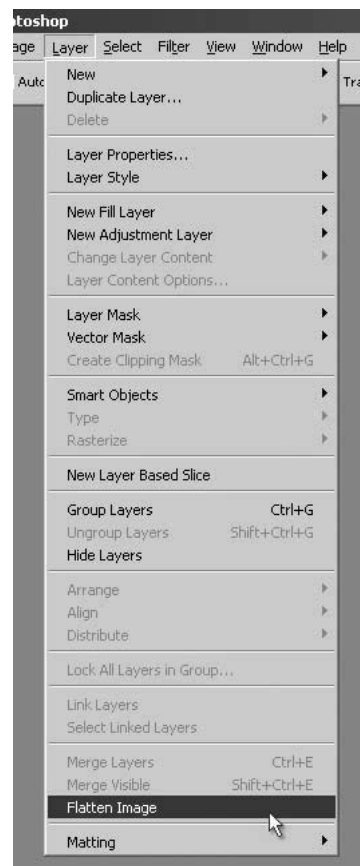
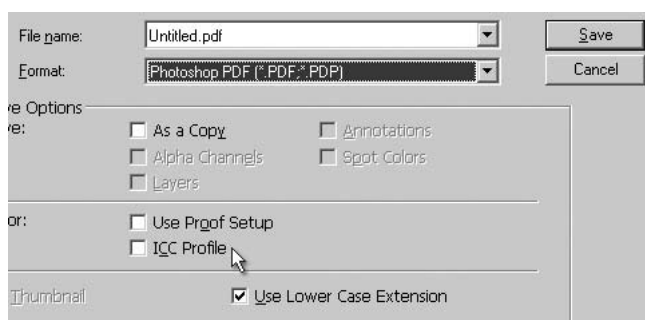

1. Po finalizaciji pripreme u Photoshopu, obavezno slepite sve Layere komandom Layer>Flatten Image.

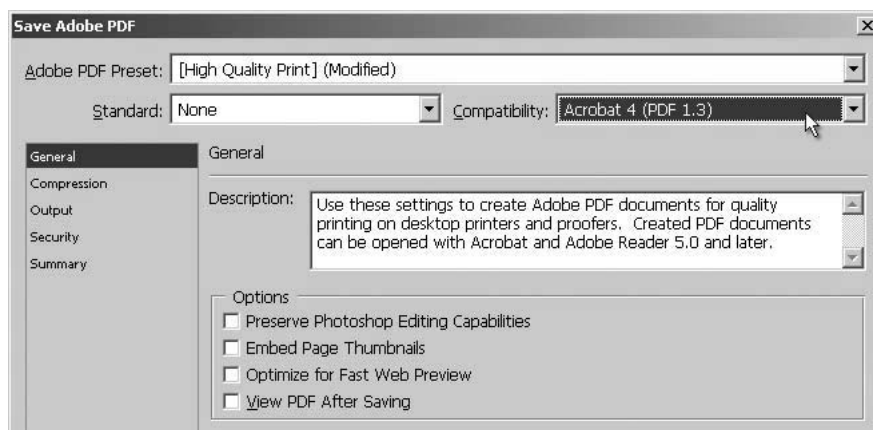
Napomena

Komandom Layer>Flatten Image svi tekst layeri će biti slepljeni sa pozadinom i rasterizovani u radnoj rezoluciji. Ukoliko koristite sitan tekst u vašoj pripremi (ispod 12 pt) preporučujemo vam da pripremu uradite u nekom programu koji podržava vektorski tekst (Illustrator, InDesign, CorelDRAW). Ukoliko to niste u mogućnosti, pre slepljivanja layera povećajte rezoluciju na 600 dpi (Image Size), a zatim ih slepite komandom Flatten Image.

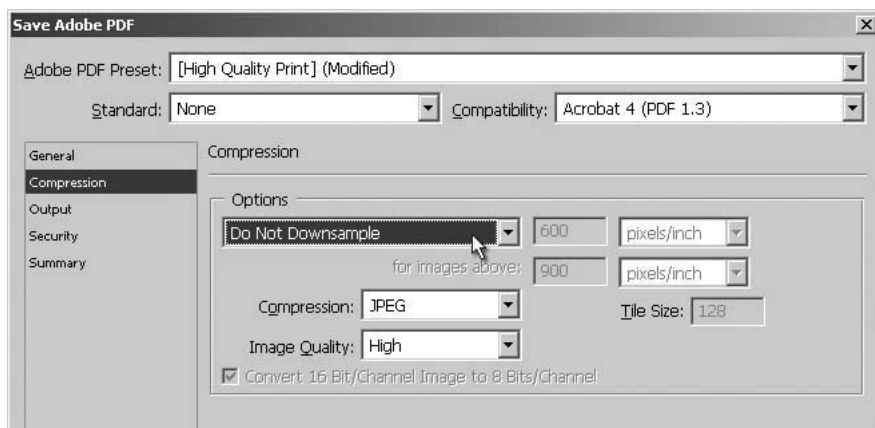
2. Komandom File>Save As otvoriće se poznati dijalog za čuvanje fajlova. Za format izaberite Photoshop PDF iz padajućeg menija. Obavezno isključite opciju ICC Profile (pogledajte sliku), odredite destinaciju i naziv fajla i kliknite na dugme Save.

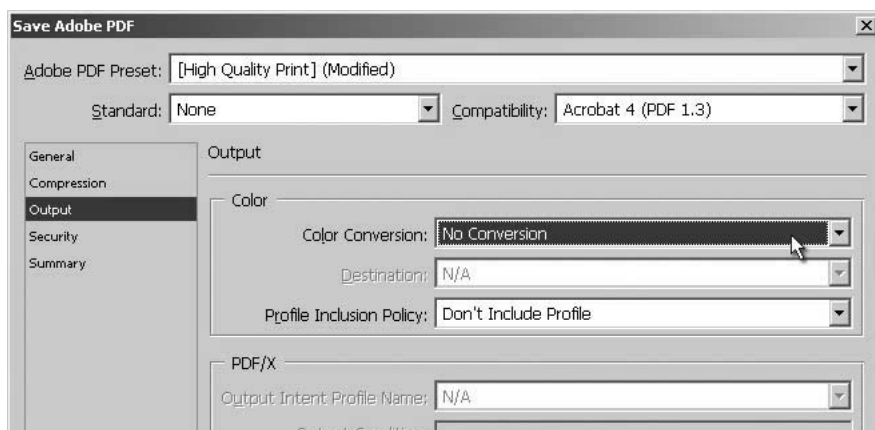
3. Otvoriće se dijalog Save Adobe PDF. Izaberite Hight Quality Print za Adobe5PDF Preset iz padajućeg menija i postavite Compatibility za Acrobat 4 (PDF 1.3). U General podešavanjima (meni sa leve strane) isključite Preserve Photoshop Editing Capabilities i Optimize for Fast Web Preview.

- 4.** U podešavanjima Compression (meni sa leve strane) izaberite Do Not Downsample iz padajućeg menija za Options, i postavite Compression na JPEG, a Image Quality na High.

- 5.** U Output podešavanjima (meni sa leve strane) izaberite No Conversion za Color Conversion i Don't Include Profile za Profile Inclusion Policy.

- 6.** Na kraju preostaje još samo da kliknete na dugme Save PDF. Proces snimanja PDF fajla traje neko vreme zavisno od rezolucije vaše pripreme. U svakom slučaju, budite strpljivi. Finalni PDF fajl možete opciono otvoriti u Adobe Acrobatu za finalni pregled.

